

Norsk 5. trinn

Område	Kompetansemål	IUP-mål	Lokale mål – jeg kan	Tips	Uke
Muntlig kommunikasjon	Eleven skal kunne uttrykke og grunngi egne standpunkter og vise respekt for andres.	Eleven skal kunne uttrykke egne meninger og standpunkter, og lytte til andres	<ul style="list-style-type: none"> - lytte til andres meninger uten å avbryte - gi eksempler på hvordan man viser respekt for andres meninger - sette ord på egne meninger og standpunkter 	Fokus muntlig: Klassesirkel Skriveramme: "Slik styres Norge" (vanskelig, Skrivesenteret) Tverrfaglig med KRLE, samfunnsfag?	
	Eleven skal kunne bruke sang, musikk og bilder i framføringer og presentasjoner.	Eleven skal kunne legge inn bilder og lyd i framføringer og presentasjoner.		Nedprioriteres før 6. trinn	
	Eleven skal kunne opptre i ulike roller gjennom dramaaktiviteter, opplesning og presentasjon.	Eleven skal kunne variere stemmebruk for å formidle innhold ved opplesning og i dramaaktiviteter.	<ul style="list-style-type: none"> - tilpasse <i>intonasjonen</i> til innholdet og variere stemmebruk ved framføring av tekst - opptre som ulike figurer i rollespill 	Fokus muntlig: Jule/sommeravslutning	
	Eleven skal kunne uttrykke seg med et variert ordforråd tilpasset kommunikasjonssituasjonen	Eleven skal kunne tilpasse språk og uttrykksmåter til ulike situasjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - finne, forklare og ta i bruk faguttrykk - gi eksempler på hvordan man kan uttrykke seg vennlig og høflig for å oppnå noe - tilpasse språkbruk til samtalepartnere og situasjoner 	Fokus muntlig: Argumentere	
	Eleven skal kunne presentere et fagstoff tilpasset formål og mottaker, med eller uten digitale verktøy.	Eleven skal kunne gi informasjon om et faglig emne med og uten bruk av digitale verktøy.		Nedprioriteres før 7. trinn	
	Eleven skal kunne lytte til og videreutvikle innspill fra andre og skille mellom meninger og fakta.	Eleven skal kunne delta i samtaler og diskusjoner, uttrykke egne meninger og forklare forskjellen på meninger og fakta.		Nedprioriteres før 7. trinn	
	Eleven skal kunne vurdere andres muntlige framføringer ut fra faglige kriterier.	Eleven skal kunne følge med på andres presentasjoner, og gi tilbakemeldinger ut fra faglige kriterier.	<ul style="list-style-type: none"> - samtale om hva som er <i>konstruktive tilbakemeldinger</i> for en muntlig framføring - delta i å lage faglige <i>kriterier</i> for ulike framføringer, og bruke dem til å gi tilbakemeldinger 	Fokus muntlig: Kameratvurdering	
Skriftlig kommunikasjon	Eleven skal kunne lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangere på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i tekst.	Eleven skal kunne samtale om form og innhold i leste tekster, og kjenne igjen et utvalg sjangere.	<ul style="list-style-type: none"> - bruke lese- og læringsstrategier for å gjengi og samtale om innhold i tekst - kjenne igjen og navngi ulike <i>sjangere</i> (f.eks. eventyr, fortelling, leserinnlegg, intervju) - samtale om teksters <i>formål</i> (f.eks. å overbevise, utforske eller beskrive) - uttrykke egne meninger om norsk og oversatt litteratur 	Fokus leseforståelse Skriveramme: Argumenterende tekst (Skrivesenteret) Tverrfaglig (norsk, krle, engelsk, k&h) om " The Snowman "	
	Eleven skal kunne referere, oppsummere og reflektere over hovedmomentene i en tekst.	Eleven skal kunne bruke lesestrategier for å oppsummere hovedmomenter i en tekst	<ul style="list-style-type: none"> - bruke forskjellige lesestrategier (f.eks. nøkkelord og ulike tankekart) for få oversikt over og oppsummere leste tekster 	Fokus leseforståelse: nøkkelord, tankekart Skrøner og krim (Skrivesenteret)	
	Eleven skal kunne forstå og tolke opplysninger fra flere uttrykksformer i en sammensatt tekst.	Eleven skal kunne fortelle om hvordan ulike uttrykksformer bidrar i en sammensatt tekst	<ul style="list-style-type: none"> - samtale om hvordan <i>illustrasjoner</i>, lyd og skrift gir ulike opplysninger i en <i>sammensatt tekst</i> - hente ut informasjon fra ulike deler av en sammensatt tekst 	Fokus leseforståelse: Sammensatte tekster Lesekroken. Opplegg fra Nysgjerrigper	
	Eleven skal kunne mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnssetting	Eleven skal kunne beskrive formverket for de store ordklassene, og følge sentrale	<ul style="list-style-type: none"> - gjøre rede for bøyningmønstre av <i>verb</i>, <i>substantiv</i>, <i>adjektiv</i> og <i>pronomen</i> 	Fokus språk: Grammatikk Prossessorientert skrivning, kriterier med fokus på rettskriving og bøyning	

		regler for rettskriving og tegnsetting.	<ul style="list-style-type: none"> - finne eksempler på ord fra kjente <i>ordklasser</i>, og forklare <i>bøyningsmønstre</i> - skille mellom enkel og dobbel konsonant i egen skriving - skrive lydrette ord riktig - bruke komma foran men og ved opprømsing - mestre rettskriving av sj-, kj-, v- og o-lyden 	Arbeidshefte om ordklasser Grammatikk, introduksjon og nettoppgaver (norsksidene) Rettskriving, introduksjon og nettoppgaver Rettskriving, nettoppgaver (kaleido5)	
	Eleven skal kunne skrive sammenhengende med personlig og funksjonell håndskrift, og bruke tastatur på en hensiktsmessig måte.	Eleven skal kunne skrive med sammenhengende og godt lesbar håndskrift, og ta i bruk touch.	<ul style="list-style-type: none"> - Skrive med sammenhengende og funksjonell (lesbar) håndskrift - Skrive med touch 	Om funksjonell håndskrift (Skrivesenteret) Touch online øving	
	Eleven skal kunne skrive tekster med klart uttrykt tema og skape sammenheng mellom setninger og avsnitt.	Eleven skal kunne lage poengterte overskrifter, skrive innledning og avslutning og dele hovedteksten inn i temabaserte avsnitt.	<ul style="list-style-type: none"> - beskrive gode overskrifter og eksempler på gode innledninger og avslutninger - forklare sammenheng mellom innhold og avsnitt - skrive tekster med tydelig inndeling i innledning, hoveddel og avslutning 	Å skrive avsnitt (Skrivesenteret) Klasseavis; prosessorientert skriving Skrivestartere Skrøner og krim (Skrivesenteret)	
	Eleven skal kunne skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster fra eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker	Eleven skal kunne skrive ulike typer tekster etter mønster fra eksempeltekster.	<ul style="list-style-type: none"> - diskutere sammenhengen mellom form og innhold i eksempeltekster fra ulike sjangre - bruke trekk fra eksempeltekster i egen skriving - samtale om hvem som skal lese teksten og hva man vil oppnå - velge ord og uttrykksmåter tilpasset ulike teksttyper (f.eks. utvidede substantivfraser, faste ordlag, faguttrykk) 	Fokus muntlig Fokus skriveramme Tverrfaglig skriving, fagtekster: Naturfag, samf. Bokanmeldelse: modelltekster og skriverammer (Skrivesenteret) Variere språket sitt	
	Eleven skal kunne gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger.		<ul style="list-style-type: none"> - samtale om kriterier for teksten, og bruke dem for å gi tilbakemeldinger til andre - bruke kriterier og tilbakemeldinger for å forbedre egen tekst 	Skal nås i løpet av 5. trinn	
	Eleven skal kunne bruke digitale kilder og verktøy til å lage sammensatte tekster med hyperkoblinger og varierte estetiske virkemidler.	Eleven skal kunne lage enkle sammensatte tekster med lyd og animasjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - bruke digitale verktøy til å lage enkle sammensatte tekster med lyd og illustrasjoner - legge inn lenker, klippe inn bilder, animasjoner og lydspor - velge egnede fonter og skriftstørrelser 	Fokus skriveramme Skriveramme: Argumenterende tekst (Skrivesenteret)	
	Eleven skal kunne velge ut og vurdere informasjon fra bibliotek og digitale informasjonskanaler.	Eleven skal kunne hente inn informasjon fra gitte digitale kilder, og finne relevant litteratur på biblioteket		Nedprioriteres før 6. trinn	
Språk, litteratur og kultur	Eleven skal kunne utføre grunnleggende setningsanalyse og vise hvordan tekster er bygd opp ved hjelp av begreper fra grammatikk og tekstkunnskap.	Eleven skal kunne finne subjekt og verbal i setninger, og kunne forklare forskjellen på setningsledd og ordklasser	<ul style="list-style-type: none"> - forklare hvilken <i>funksjon subjekt og verbal</i> har, og finne eksempler i setninger - finne igjen ord fra de store ordklassene i setningsleddene 	Fokus språk: Grammatikk Bør også introdusere objekt i setningsanalyser. Ordriket	
	Eleven skal kunne presentere egne tolkninger av personer, handling og tema i et variert utvalg av	Eleven skal kunne fortelle om personer og handling i lest litteratur.	<ul style="list-style-type: none"> - samtale om handlingen og beskrive hovedpersoner i barne- og ungdomslitteratur - lage enkle bokanmeldelser 	Fokus leseforståelse	

	barne- og ungdomslitteratur på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samisk.			Bokanmeldelse: modelltekster og skriverammer (Skriresenteret)	
	Eleven skal kunne vurdere tekster med utgangspunkt i egne opplevelser og med forståelse for språk og innhold.	Eleven skal kunne knytte innholdet i leste tekster til egne opplevelser og erfaringer.	- fortelle hva en liker i en tekst - bruke egne erfaringer for å forklare tekstens innhold	Fokus leseforståelse	
	Eleven skal kunne kjenne til opphavsrettslige regler for bruk av kilder.	Eleven skal kunne oppgi kilder for tekster, bilder og lydklipp, og forklare begrepet opphavsrett.		Nedprioriteres før 7. trinn	
	Eleven skal kunne bruke forskjellige former for digitale og papirbaserte ordbøker.	Eleven skal kunne finne fram til og bruke ordbøker på nett og i papir.	- forklare hva som er ordenes oppslagsform i ordbøker - finne ordforklaringer og riktig stavemåte til bruk i egen skriving	Fokus språk: Grammatikk Nettoppgave ordlister (kaleido5) Variere språket sitt	

Digitale ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Å kunne lese

Å kunne regne

Å kunne skrive

muntlig/skriftlig

Sentrale fagbegreper (markert med *kursiv* i fagplan)

Muntlig	Standpunkter, intonasjon, konstruktive tilbakemeldinger, kriterier
Skriftlig	Strategi, sjanger, formål, nøkkelord, tankekart, illustrasjon, sammensatt tekst, informasjon, ordklasser (verb, substantiv, adjektiv, pronomen), bøyning, lydrette/ikke-lydrette ord, dobbel konsonant, inndeling, substantivfrase, digitalt verktøy, fonter, lenke
Språk, litteratur og kultur	Funksjon, verbal, subjekt, erfaring, bokanmeldelse, ordklasse

Andre lærenettsteder:

[Ordriket](#)

[Kittys norskoppgaver](#)